

Classical Greek
Standard level
Paper 2

Wednesday 16 May 2018 (morning)

1 hour 30 minutes

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Answer all questions on three extracts taken from two options studied.
- Each extract is worth **[15 marks]**.
- The maximum mark for this examination paper is **[45 marks]**.

Answer **all** questions on **three** extracts taken from **two** options studied.

Option A: Homer

Extract 1 Homer, *Iliad* 16.257–274

οἱ δ' ἅμα Πατρόκλῳ μεγαλήτορι θωρηχθέντες
 ἔστιχον, ὄφρ' ἐν Τρωσὶ μέγα φρονέοντες ὄρουσαν.
 αὐτίκα δὲ σφήκεσσιν ἐοικότες ἐξεχέοντο
 260 εἰνοδίοις, οὓς παῖδες ἐριδμαίνωσιν ἔθοντες
 αἰεὶ κερτομέοντες ὁδῶ ἔπι οἰκί' ἔχοντας
 νηπίαχοι· ξυνὸν δὲ κακὸν πολέεσσι τιθεῖσι.
 τοὺς δ' εἴ περ παρά τίς τε κιὼν ἄνθρωπος ὁδίτης
 κινήσῃ ἀέκων, οἱ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες
 265 πρόσσῳ πᾶς πέτεται καὶ ἀμύνει οἷσι τέκεσσι.
 τῶν τότε Μυρμιδόνες κραδίην καὶ θυμὸν ἔχοντες
 ἐκ νηῶν ἐχέοντο· βοή δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
 Πάτροκλος δ' ἐτάροισιν ἐκέκλετο μακρὸν αὔσας·
 'Μυρμιδόνες ἔταροι Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
 270 ἀνέρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς,
 ὥς ἂν Πηλεΐδην τιμήσομεν, ὃς μέγ' ἄριστος
 Ἀργείων παρὰ νηυσὶ καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες,
 γνῶ δὲ καὶ Ἀτρεΐδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων
 ἦν ἄτην, ὃ τ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν.'

1. (a) οἱ δ' ... ὄρουσαν (lines 257–258). Outline the **three** phases through which the Myrmidons' attack develops. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (b) List **four** details from the simile of the wasps. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (c) Identify the **two** Greek words that show similarity in the movement of the wasps and of the Myrmidons. [2]
- (d) Write out and scan τοὺς ... ἔχοντες (lines 263–264). Indicate elisions where necessary. [2]
- (e) Identify the **two** exhortations of Patroclus to his companions **and** the **two** reasons why they should behave courageously. Quotation of the Greek text is **not** required. [4]

Option A: Homer

Extract 2 Homer *Iliad* 16.377–393

Πάτροκλος δ' ἦ πλεῖστον ὀρινόμενον ἶδε λαόν,
 τῇ ρ' ἔχ' ὁμοκλήσας· ὑπὸ δ' ἄξοσι φῶτες ἔπιπτον
 πρηνέες ἐξ ὀχέων, δίφροι δ' ἀνακυμβαλίζον.
 380 ἀντικρὺ δ' ἄρα τάφρον ὑπέρθορον ὠκέες ἵπποι
 ἄμβροτοι, οὓς Πηλεΐθεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα,
 πρόσσω ἰέμενοι, ἐπὶ δ' Ἑκτορι κέκλετο θυμός·
 ἴετο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι.
 ὥς δ' ὑπὸ λαίλαπι πᾶσα κελαινὴ βέβριθε χθών
 385 ἦματ' ὀπωρινῶ, ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ
 Ζεύς, ὅτε δὴ ρ' ἀνδρεσσι κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ,
 οἷ βίῃ εἰν ἀγορῇ σκολιάς κρίνωσι θέμιστας,
 ἐκ δὲ δίκην ἐλάσωσι θεῶν ὅπιν οὐκ ἀλέγοντες·
 τῶν δέ τε πάντες μὲν ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
 390 πολλὰς δὲ κλιτῦς τότε ἀποτμήγουσι χαράδραι,
 ἐς δ' ἄλλα πορφυρέην μεγάλα στενάχουσι ῥέουσαι
 ἐξ ὀρέων ἐπικάρ, μινύθει δέ τε ἔργ' ἀνθρώπων·
 ὥς ἵπποι Τρῳαὶ μεγάλα στενάχοντο θέουσαι.

2. (a) Identify **two** behaviours that indicate Patroclus's heroic nature in the fight. Quotation of the Greek text is **not** required. [2]
- (b) τῇ ρ' ... θυμός (lines 378–382). Describe the chaos of the battle. Support your answer by quoting **three** details from the Greek text. [3]
- (c) Identify the **two** elements in the extended simile of the storm (lines 384–393) **and** their respective actions. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (d) Explain the reasons for Zeus's anger in lines 386–388. Quotation of the Greek text is **not** required. [3]
- (e) Translate πολλὰς ... ἀνθρώπων (lines 390–392). [3]

Option B: History

Extract 3 Herodotus, *The Histories* 1.30.2–5

- θησάμενον δέ μιν τὰ πάντα καὶ σκεψάμενον ὥς οἱ κατὰ καιρὸν ἦν, εἶρετο ὁ Κροῖσος τάδε.
 “ξεῖνε Ἀθηναῖε, παρ’ ἡμέας γὰρ περὶ σέο λόγος ἀπῖκται πολλὸς καὶ σοφίης εἵνεκεν τῆς σῆς καὶ
 πλάνης, ὥς φιλοσοφῶν γῆν πολλὴν θεωρίας εἵνεκεν ἐπελήλυθας· νῦν ὧν ἐπειρέσθαι με ἵμερος
 ἐπῆλθέ σε εἴ τινα ἤδη πάντων εἶδες ὀλβιώτατον.” ὁ μὲν ἐλπίζων εἶναι ἀνθρώπων ὀλβιώτατος
 5 ταῦτα ἐπειρώτα· Σόλων δὲ οὐδὲν ὑποθωπεύσας ἀλλὰ τῷ ἐόντι χρησάμενος λέγει “ὦ βασιλεῦ,
 Τέλλον Ἀθηναῖον.” ἀποθωμάσας δὲ Κροῖσος τὸ λεχθὲν εἶρετο ἐπιστρεφέως· “κοίη δὴ κρίνεις
 Τέλλον εἶναι ὀλβιώτατον;” ὁ δὲ εἶπε “Τέλλῳ τοῦτο μὲν τῆς πόλιος εὖ ἡκούσης παῖδες ἦσαν καλοί
 τε κάγαθοί, καὶ σφι εἶδε ἅπασι τέκνα ἐκγενόμενα καὶ πάντα παραμείναντα· τοῦτο δὲ τοῦ βίου εὖ
 ἦκοντι, ὥς τὰ παρ’ ἡμῖν, τελευτὴ τοῦ βίου λαμπροτάτη ἐπεγένετο· γενομένης γὰρ Ἀθηναίοισι
 10 μάχης πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας ἐν Ἐλευσίνι, βοηθήσας καὶ τροπὴν ποιήσας τῶν πολεμίων
 ἀπέθανε κάλλιστα, καὶ μιν Ἀθηναῖοι δημοσίῃ τε ἔθαψαν αὐτοῦ τῇ περ ἔπεσε καὶ ἐτίμησαν
 μεγάλως.”

3. (a) ξεῖνε Ἀθηναῖε (line 2). Comment on the meaning of the word ξεῖνος in this specific context. [3]
- (b) παρ’ ἡμέας ... ἐπελήλυθας (lines 2–3). List **four** reasons why Croesus has great respect for Solon. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (c) Τέλλῳ ... ἐπεγένετο (lines 7–9). List **four** reasons, found in the extract, why Solon considers Tellus the most fortunate of men. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (d) ὥς τὰ παρ’ ἡμῖν (line 9). Define this expression **and** state its relevance for Herodotus’s narrative. [2]
- (e) Identify **two** ways in which the Athenians honoured Tellus. Support your answer by quoting the Greek text. [2]

Option B: History

Extract 4 Herodotus, *The Histories* 1.37.1–38.2

λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ νεηνίης τάδε. “ὦ πάτερ, τὰ κάλλιστα πρότερον κοτὲ καὶ γενναιότατα ἡμῖν ἦν
 ἔς τε πολέμους καὶ ἐς ἄγρας φοιτέοντας εὐδοκιμέειν· νῦν δὲ ἀμφοτέρων με τούτων ἀποκληίσας
 ἔχεις, οὔτε τινὰ δειλίην μοι παριδὼν οὔτε ἀθυμίην νῦν τε τέοισί με χρὴ ὄμμασι ἔς τε ἀγορὴν καὶ ἐξ
 ἀγορῆς φοιτέοντα φαίνεσθαι; κοῖος μὲν τις τοῖσι πολιῆτησι δόξω εἶναι, κοῖος δὲ τις τῇ νεογάμῳ
 5 γυναικί; κοίῳ δὲ ἐκείνῃ δόξει ἀνδρὶ συνοικέειν; ἐμὲ ὦν σὺ ἢ μέτεες ἰέναι ἐπὶ τὴν θήρην, ἢ λόγῳ
 ἀνάπειςον ὅκως μοι ἀμείνω ἐστὶ ταῦτα οὕτω ποιούμενα.” ἀμείβεται Κροῖσος τοῖσιδε. “ὦ παῖ,
 οὔτε δειλίην οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἄχαρι παριδὼν, τοι ποιέω ταῦτα, ἀλλὰ μοι ὄψις ὀνείρου ἐν τῷ ὕπνῳ
 ἐπιστᾶσα ἔφη σε ὀλιγοχρόνιον ἔσεσθαι· ὑπὸ γὰρ αἰχμῆς σιδηρῆς ἀπολέεσθαι. πρὸς ὦν τὴν ὄψιν
 10 ἔχων, εἴ κως δυναίμην ἐπὶ τῆς ἐμῆς σε ζόης διακλέψαι. εἷς γὰρ μοι μῦθος τυγχάνεις ἐὼν παῖς·
 τὸν γὰρ δὴ ἕτερον διεφθαρμένον τὴν ἀκοὴν οὐκ εἶναί μοι λογίζομαι.”

4. (a) ὦ πάτερ ... φαίνεσθαι (lines 1–4). Outline Atys’s argument. Quotation of the Greek text is **not** required. [4]
- (b) ὄψις ... διακλέψαι (lines 7–10). List **two** pieces of information revealed in the dream **and** state what Croesus is trying to achieve with his arrangements. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (c) διεφθαρμένον τὴν ἀκοὴν (line 11). Define this expression **and** state how it might relate to other information given by Herodotus about this son of Croesus. [2]
- (d) List **two** examples of Herodotus’s Ionic dialect and their Attic equivalents. [2]
- (e) Translate πρὸς ὦν ... διακλέψαι (lines 8–10). [3]

Option C: Tragedy

Extract 5 Sophocles, *Electra* 558–576

ΗΛ. καὶ δὴ λέγω σοι. πατέρα φῆς κτεῖναι. τίς ἂν
 560 τούτου λόγος γένοιτ' ἂν αἰσχίων ἔτι,
 εἴτ' οὖν δικαίως εἶτε μή; λέξω δέ σοι
 ὡς οὐ δίκη γ' ἔκτεινας, ἀλλὰ σ' ἔσπασεν
 πειθῶ κακοῦ πρὸς ἀνδρός, ᾧ τανῦν ξύνει.
 ἐροῦ δὲ τὴν κυναγὸν Ἄρτεμιν, τίνος
 565 ποινὰς τὰ πολλὰ πνεύματ' ἔσχ' ἐν Αὐλίδι·
 ἢ γὰρ φράσω· κείνης γὰρ οὐ θέμις μαθεῖν.
 πατήρ ποθ' οὐμός, ὡς ἐγὼ κλύω, θεᾶς
 παίζων κατ' ἄλσος ἐξεκίνησεν ποδοῖν
 στικτὸν κεράστην ἔλαφον, οὗ κατὰ σφαγὰς
 570 ἐκκομπάσας ἔπος τι τυγχάνει βαλὼν.
 καὶ τοῦδε μηνίσασα Λητώα κόρη
 κατεῖχ' Ἀχαιοὺς, ὡς πατήρ ἀντίσταθμον
 τοῦ θηρὸς ἐκθύσειε τὴν αὐτοῦ κόρην.
 ὧδ' ἦν τὰ κείνης θύματ'· οὐ γὰρ ἦν λύσις
 575 ἄλλη στρατῷ πρὸς οἶκον οὐδ' εἰς Ἴλιον.
 ἀνθ' ὧν, βιασθεὶς πολλὰ κἀντιβάς, μόλις
 ἔθυσεν αὐτήν, οὐχὶ Μενέλεω χάριν.

5. (a) ὧδ' ἦν ... χάριν (lines 573–576). List **four** expressions in Greek with which Electra tries to diminish her father's culpability in the sacrifice of Iphigenia **and** give their English translation **or** paraphrase **or** explanation. [4]
- (b) Give **two** epithets of Artemis, in Greek **and** their literal English translation. [2]
- (c) ἐν Αὐλίδι (line 564): Locate this place with **one** precise geographical reference **and** explain why the Greeks were there. [3]
- (d) λέξω ... ξύνει (lines 560–562). Explain, giving **three** reasons taken from the extract, why Electra thinks Clytemnestra killed her husband. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (e) Translate ἐροῦ ... μαθεῖν (lines 563–565). [3]

Option C: Tragedy

Extract 6 Sophocles, *Electra* 660–679

- 660 ΠΑΙ. ξέναι γυναῖκες, πῶς ἂν εἰδείην σαφῶς
εἰ τοῦ τυράννου δώματ' Αἰγίσθου τάδε;
ΧΟ. τάδ' ἐστίν, ὦ ξέν'· αὐτὸς ἤκασας καλῶς.
ΠΑΙ. ἦ καὶ δάμαρτα τήνδ' ἐπειακάζων κυρῶ
κείνου; πρέπει γὰρ ὡς τύραννος εἰσορᾶν.
665 ΧΟ. μάλιστα πάντων· ἦδε σοι κείνη πάρα.
ΠΑΙ. ὦ χαῖρ', ἄνασσα· σοὶ φέρων ἦκω λόγους
ἡδεῖς φίλου παρ' ἀνδρὸς Αἰγίσθω θ' ὁμοῦ.
ΚΛΥ. ἐδεξάμην τὸ ρήθέν· εἰδέναι δέ σου
πρώτιστα χρήζω τίς σ' ἀπέστειλεν βροτῶν.
670 ΠΑΙ. Φανοτεὺς ὁ Φωκεὺς, πρᾶγμα πορσύνων μέγα.
ΚΛΥ. τὸ ποῖον, ὦ ξέν'; εἰπέ· παρὰ φίλου γὰρ ὦν
ἀνδρός, σάφ' οἶδα, προσφιλεῖς λέξεις λόγους.
ΠΑΙ. τέθνηκ' Ὀρέστης· ἐν βραχεῖ ξυνθεὶς λέγω.
ΗΛ. οἱ γὰρ τάλαιν', ὄλωλα τῇδ' ἐν ἡμέρᾳ.
675 ΚΛΥ. τί φῆς, τί φῆς, ὦ ξεῖνε; μὴ ταύτης κλύε.
ΠΑΙ. θανόντ' Ὀρέστην νῦν τε καὶ πάλαι λέγω.
ΗΛ. ἀπωλόμην δύστηνος, οὐδέν εἰμ' ἔτι.
ΚΛΥ. σὺ μὲν τὰ σαυτῆς πρᾶσσ', ἐμοὶ δὲ σύ, ξένε,
τάληθές εἰπέ, τῷ τρόπῳ διόλλυται;

6. (a) Write out and scan ξέναι γυναῖκες ... τάδε (lines 660–661). Indicate elisions where necessary. [2]
- (b) Describe how the Paedagogus tries to gain Clytemnestra's favour before telling the news. Quotation of the Greek text is **not** required. [4]
- (c) List **three** stylistic features used in this extract. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (d) Φανοτεὺς ὁ Φωκεὺς (line 670). State who Phanoteus is **and** give **two** reasons why the Paedagogus claims Phanoteus sent him. [3]
- (e) Translate ἀπωλόμην ... διόλλυται; (lines 677–679). [3]

Option D: Agon

Extract 7 Sophocles, *Antigone* 411–431

ΦΥ. καθήμεθ' ἄκρων ἐκ πάγων ὑπήνεμοι,
 ὁσμήν ἀπ' αὐτοῦ μὴ βάλοι πεφευγότες,
 ἐγερτὶ κινῶν ἄνδρ' ἀνὴρ ἐπιρρόθοις
 415 κακοῖσιν, εἴ τις τοῦδ' ἀκηδήσοι πόνου.
 χρόνον τάδ' ἦν τοσοῦτον, ἔστ' ἐν αἰθέρι
 μέσῳ κατέστη λαμπρὸς ἡλίου κύκλος
 καὶ καῦμ' ἔθαλπε· καὶ τότε' ἐξαίφνης χθονὸς
 τυφῶς αἰείρας σκηπτὸν οὐράνιον ἄχος,
 420 πίμπλησι πεδῖον, πᾶσαν αἰκίζων φόβην
 ὕλης πεδιάδος, ἐν δ' ἐμεστώθη μέγας
 αἰθήρ· μύσαντες δ' εἶχομεν θεῖαν νόσον.
 καὶ τοῦδ' ἀπαλλαγέντος ἐν χρόνῳ μακρῷ,
 ἡ παῖς ὁράται, κἀνακωκύνει πικρᾶς
 425 ὄρνιθος ὀξὺν φθόγγον, ἐς ὅταν κενῆς
 εὐνῆς νεοσσῶν ὀρφανὸν βλέψῃ λέχος.
 οὔτῳ δὲ χαῦτη, ψιλὸν ὥς ὁρᾷ νέκυν,
 γόοισιν ἐξώμωξεν, ἐκ δ' ἀρὰς κακὰς
 ἡρᾶτο τοῖσι τοῦργον ἐξειργασμένοις.
 430 καὶ χερσὶν εὐθὺς διψίαν φέρει κόνιν,
 ἔκ τ' εὐκροτήτου χαλκέας ἄρδην πρόχου
 χοαῖσι τρισπόνδοισι τὸν νέκυν στέφει.

7. (a) Write out and scan καθήμεθ' ... πεφευγότες (lines 411–412). Indicate elisions where necessary. [2]
- (b) ἐγερτὶ ... νόσον (lines 413–421). Describe how the guard's account builds a sense of tension and expectation. Support your answer by quoting **four** expressions from the Greek text. [4]
- (c) τυφῶς ... πεδιάδος (lines 418–420). Describe **three** effects of the whirlwind. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (d) ἡ παῖς ... ἐξώμωξεν (lines 423–427). Outline the comparison between Antigone and the bird. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (e) Outline the **two** ritual elements of Antigone's burial of her brother. Support your answer by quoting the Greek text. [2]

Option D: Agon

Extract 8 Lysias, *On the Murder of Eratosthenes* 16–18

‘ὁ γὰρ ἀνὴρ ὁ ὑβρίζων εἰς σὲ καὶ τὴν σὴν γυναῖκα ἐχθρὸς ὧν ἡμῖν τυγχάνει. ἐὰν οὖν λάβῃς τὴν
θεράπαιναν τὴν εἰς ἀγορὰν βαδίζουσαν καὶ διακονοῦσαν ὑμῖν καὶ βασανίσῃς, ἅπαντα πεύσῃ.
ἔστι δ’ ἔφη Ἐρατοσθένης Ὁῆθεν ὁ ταῦτα πράττων, ὃς οὐ μόνον τὴν σὴν γυναῖκα διέφθαρκεν
ἀλλὰ καὶ ἄλλας πολλὰς· ταύτην γὰρ τὴν τέχνην ἔχει.’ ταῦτα εἰποῦσα, ὦ ἄνδρες, ἐκείνη μὲν
5 ἀπηλλάγη, ἐγὼ δ’ εὐθέως ἐταραττόμην, καὶ πάντα μου εἰς τὴν γνώμην εἰσῆι, καὶ μεστὸς ἦ
ὑποψίας, ἐνθυμούμενος μὲν ὡς ἀπεκλήσθην ἐν τῷ δωματίῳ, ἀναμιμνησκόμενος δὲ ὅτι ἐν
ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐψόφει ἡ μέταυλος θύρα καὶ ἡ αὐλῆος, ὃ οὐδέποτε ἐγένετο, ἔδοξέ τέ μοι ἡ γυνὴ
ἐψιμυθιώσθαι. ταῦτά μου πάντα εἰς τὴν γνώμην εἰσῆι, καὶ μεστὸς ἦ ὑποψίας. ἐλθὼν δὲ οἴκαδε
ἐκέλευον ἀκολουθεῖν μοι τὴν θεράπαιναν εἰς τὴν ἀγορὰν, ἀγαγὼν δ’ αὐτὴν ὡς τῶν ἐπιτηδείων
10 τινὰ ἔλεγον ὅτι ἐγὼ πάντα εἶην πεπυσμένος τὰ γιγνόμενα ἐν τῇ οἰκίᾳ· ‘σοὶ οὖν’ ἔφην ‘ἔξεστι δυοῖν
ὁπότερον βούλει ἐλέσθαι, ἢ μαστιγωθείσαν εἰς μύλωνα ἐμπεσεῖν καὶ μηδέποτε παύσασθαι κακοῖς
τοιούτοις συνεχομένην, ἢ κατειποῦσαν ἅπαντα τάληθῇ μηδὲν παθεῖν κακόν.’

8. (a) ὑβρίζων (line 1). State the **two** different meanings of this word with reference to Euphiletus and his wife. [2]
- (b) Describe the structure of the Athenian house from the evidence presented in the extract. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (c) ἐψιμυθιώσθαι (line 8). Define this term **and** explain why Euphiletus thinks this detail is suspicious. [3]
- (d) Translate ἐλθὼν ... οἰκίᾳ (lines 8–10). [3]
- (e) Describe the punishments with which Euphiletus threatens his slave. Support your answer by quoting the Greek text. [3]

Option F: Scientific knowledge

Extract 9 Hippocrates, *De aere aquis et locis* 4

5 ὁκόσαι δ' ἀντικέονται τούτων πρὸς τὰ πνεύματα τὰ ψυχρὰ τὰ μεταξὺ τῶν δυσμέων τῶν θερινῶν
 τοῦ ἡλίου καὶ τῆς ἀνατολῆς τῆς θερινῆς, καὶ αὐτῇσι ταῦτα τὰ πνεύματα ἐπιχώριά ἐστι, τοῦ δὲ
 νότου καὶ τῶν θερμῶν πνευμάτων σκέπη, ὥδε ἔχει περὶ τῶν πολίων τούτων· πρῶτον μὲν τὰ
 10 ὕδατα σκληρὰ τε καὶ ψυχρὰ ὥς ἐπὶ τὸ πλῆθος ἐγγίνεται. τοὺς δὲ ἀνθρώπους εὐτόνους τε καὶ
 σκελιφροὺς ἀνάγκη εἶναι, τοὺς τε πλείους τὰς κοιλίας ἀτεράμνους ἔχειν καὶ σκληρὰς τὰς κάτω,
 τὰς δὲ ἄνω εὐρωτέρας· χολώδεάς τε μᾶλλον ἢ φλεγματίας εἶναι. τὰς δὲ κεφαλὰς ὑγιεῖν ἔχουσι
 καὶ σκληρὰς· ῥηγματίαι τέ εἰσιν ἐπὶ τὸ πλῆθος. νοσεύματα δὲ αὐτοῖσιν ἐπιδημεῖ τάδε· πλευρίτιδες
 10 τε πολλαὶ αἱ τε ὀξεῖαι νομιζόμεναι νοῦσοι. ἀνάγκη δὲ ὥδε ἔχειν, ὁκόταν αἱ κοιλίαι σκληραὶ ἔωσιν·
 καὶ ἡ σκληρότης τῆς κοιλίας. ἡ γὰρ ξηρότης ῥηγματίας ποιεῖ εἶναι καὶ τοῦ ὕδατος ἡ ψυχρότης.
 ἐδωδὺς δὲ ἀνάγκη τὰς τοιαύτας φύσεις εἶναι καὶ οὐ πολυπότας· οὐ γὰρ οἷόν τε ἅμα πολυβόρους
 τε εἶναι καὶ πολυπότας·

9. (a) ὁκόσαι ... πολίων τούτων (lines 1–3). Describe how the cities mentioned in this extract are affected by the different winds. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (b) ῥηγματίαι ... προφάσιος (lines 7–9). List any **three** diseases mentioned in the extract. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (c) List **two** instances where Hippocrates expresses the idea of a strong causal relationship between existing conditions and diseases. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (d) Identify **two** words or expressions in the Greek text that express the correlation between certain physical features or human diseases and certain regions, **and** state their literal meaning. [4]
- (e) List **two** examples of Hippocrates's Ionic dialect with their Attic equivalents. [2]

Option F: Scientific knowledge

Extract 10 Hippocrates, *De aere aquis et locis* 6

- ὁκόσαι δὲ πρὸς τὰς δύσεις κεῖνται καὶ αὐτῆσιν ἐστὶ σκέπη τῶν πνευμάτων τῶν ἀπὸ τῆς ἡοῦς
 πνεόντων τὰ τε θερμὰ πνεύματα παραρρεῖ καὶ τὰ ψυχρὰ ἀπὸ τῶν ἄρκτων, ἀνάγκη ταύτας τὰς
 πόλεις θέσιν κεῖσθαι νοσερωτάτην. πρῶτον μὲν γὰρ τὰ ὕδατα οὐ λαμπρά· αἴτιον δέ, ὅτι ὁ ἥηρ
 τὸ ἐωθινὸν κατέχει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ὅστις τῷ ὕδατι ἐγκαταμιγνύμενος τὸ λαμπρὸν ἀφανίζει· ὁ
 5 γὰρ ἥλιος πρὶν ἄνω ἀρθῆναι οὐκ ἐπιλάμπει. τοῦ δὲ θέρους ἔωθεν μὲν αὔραι ψυχραὶ πνέουσι
 καὶ δρόσοι πίπτουσι· τὸ δὲ λοιπὸν ἥλιος ἐγκαταδύνων ὥστε μάλιστα διέψει τοὺς ἀνθρώπους,
 διὸ καὶ ἀχρόους τε εἰκὸς εἶναι καὶ ἀρρώστους, τῶν τε νοσευμάτων πάντων μετέχειν μέρος τῶν
 προειρημένων· οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς ἀποκέκριται. βαρυφώνους τε εἰκὸς εἶναι καὶ βραγχώδεις διὰ
 τὸν ἥερα, ὅτι ἀκάθαρτος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αὐτόθι γίνεται καὶ νοσώδης· οὔτε γὰρ ὑπὸ τῶν βορείων
 10 ἐκκρίνεται σφόδρα· οὐ γὰρ προσέχουσι τὰ πνεύματα· ἃ τε προσέχουσιν αὐτοῖσι καὶ πρόσκεινται
 ὕδατεινότητά ἐστιν· ἐπεὶ τοιαῦτα τὰ ἀπὸ τῆς ἐσπέρας πνεύματα· ἔοικέν τε μετοπώρῳ μάλιστα ἡ
 θέσις ἢ τοιαύτη τῆς πόλιος κατὰ τὰς τῆς ἡμέρης μεταβολάς.

10. (a) θέσιν κεῖσθαι νοσερωτάτην (line 3). List **four** reasons why the cities with this orientation are reputed to be “extremely unhealthy”. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (b) αἴτιον δέ ... ἐπιλάμπει (lines 3–5). Outline the **four** stages of the natural process which makes the waters of these locations “not clear”. Quotation of the Greek text is **not** required. [4]
- (c) State **two** characteristics of the northern winds. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (d) διὸ ... νοσώδης (lines 7–9). Outline **two** causes of the unhealthy constitution of the inhabitants of these cities. Quotation of the Greek text is **not** required. [2]
- (e) Translate βαρυφώνους ... σφόδρα (lines 8–10). [3]
-